Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (viies koda)

16. november 2016*

Eelotsusetaotlus — Direktiiv 97/67/EÜ — Artikkel 9 — Postiteenused Euroopa Liidus — Kohustus panustada postisektorit reguleeriva asutuse tegevuskulude katmisse — Ulatus

Kohtuasjas C-2/15,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Verwaltungsgerichtshofi (halduskohus, Austria) 17. detsembri 2014. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 7. jaanuaril 2015, menetluses

DHL Express (Austria) GmbH

versus

Post-Control-Kommission,

Bundesminister für Verkehr, Innovation und Technologie,

EUROOPA KOHUS (viies koda),

koosseisus: koja president J. L. da Cruz Vilaça (ettekandja), kohtunikud M. Berger, A. Borg Barthet, E. Levits ja F. Biltgen,

kohtujurist: P. Mengozzi,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

— DHL Express (Austria) GmbH, esindaja: *Rechtsanwalt* P. Csoklich,

— Post-Control-Kommission, esindaja: E. Solé,

— Austria valitsus, esindaja: C. Pesendorfer,

— Belgia valitsus, esindajad: J. Van Holm ja S. Vanrie,

— Hispaania valitsus, esindaja: A. Rubio González,

— Prantsuse valitsus, esindajad: D. Colas ja R. Coesme,

* Kohtumenetluse keel: saksa.

— Norra valitsus, esindajad: I. Thue ja J. T. Kaasin,

— Euroopa Komisjon, esindajad: G. Braun ja P. Costa de Oliveira,

olles 16. märtsi 2016. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Eelotsusetaotlus käsitleb seda, kuidas tõlgendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. detsembri 1997. aasta direktiivi 97/67/EÜ ühenduse postiteenuste siseturu arengut ja teenuse kvaliteedi parandamist käsitlevate ühiseeskirjade kohta (EÜT 1998, L 15, lk 14; ELT eriväljaanne 06/03, lk 71), muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. veebruari 2008. aasta direktiiviga 2008/6/EÜ (ELT 2008, L 52, lk 3) (edaspidi „direktiiv 97/67“), artiklit 9.

2 Taotlus on esitatud DHL Express (Austria) GmbH (edaspidi „DHL“) ja Post-Control-Kommissioni (postisektori järelevalve komisjon, Austria) vahelises kohtuvaidluses Post-Control-Kommissioni otsuse üle, millega DHLile pandi kohustus panustada Rundfunk und Telekom Regulierungs-GmbH (telekommunikatsioonisektorit reguleeriv asutus) (edaspidi „RTR“) tegevuskulude katmisse.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

3 Direktiivi 2008/6 põhjendused 27 ja 28 on sõnastatud järgmiselt:

„(27) Postiteenuste osutajatelt võidakse nõuda universaalteenuse rahastamisse panustamist juhtudel, kui on ette nähtud hüvitusfond. Et selgitada välja, millistelt ettevõtjatelt nõuda maksete tegemist hüvitusfondi, peaksid liikmesriigid kaaluma, kas selliste ettevõtjate osutatavaid teenuseid võib kasutaja seisukohast pidada universaalteenuse kohaldamisalasse kuuluvateks teenusteks, kuna nad on piisaval määral vahetatavad universaalteenusega, võttes arvesse teenuste omadusi, sealhulgas lisandväärtusi ning samuti teenuste kavandatud kasutust ning hinnakujundust. Neil teenustel ei pea tingimata olema kõik universaalteenuse tunnused, nagu igapäevane kättetoimetamine või kogu riigi hõlmamine.

(28) Liikmesriik peaks proportsionaalsuse põhimõtte järgimiseks liikmesriigis universaalteenuse osutamise kulude katmiseks ettevõtjatelt nõutava osamakse kindlaks määramisel kasutama läbipaistvaid ja mittediskrimineerivaid kriteeriume, nagu nende ettevõtjate osa liikmesriigis universaalteenuse kohaldamisalasse kuuluvate teenuste osutamises. Liikmesriigid võivad fondi tegevuse tagamiseks nõuda neilt teenuseosutajatelt, kes peavad tegema makseid hüvitusfondi, nõuetekohase raamatupidamisarvestuse lahususe sisseviimist.“

4 Direktiivi põhjendus 47 on sõnastatud järgmiselt:

„Tõenäoliselt on siseriiklike reguleerivate asutuste osa edaspidigi oluline, eriti nendes liikmesriikides, kus üleminek konkurentsile ei ole veel lõppenud. Vastavalt regulatiivsete ja tegevusfunktsioonide lahususe põhimõttele peaksid liikmesriigid kindlustama oma reguleerivate asutuste sõltumatuse, tagades sellega nende otsuste erapooletuse. See sõltumatuse nõue ei piira liikmesriikide institutsionaalset autonoomiat ega põhiseaduslikke kohustusi ega ka asutamislepingu artiklis 295

sätestatud neutraalsuse põhimõtet liikmesriikides omandi õiguslikku režiimi reguleerivate eeskirjade suhtes. Siseriiklikele reguleerivatele asutustele tuleks anda nende ülesannete täitmiseks kõik vajalikud ressursid, nagu personal, eksperditeadmised ja rahalised vahendid.“

5 Direktiivi 97/67 artikli 2 punkt 14 näeb ette:

„Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

[…]

14) „load“ – igasugune luba, milles on märgitud postisektoris ette nähtud õigused ja kohustused ning millega võimaldatakse ettevõtjatel osutada postiteenuseid ja vajaduse korral rajada võrke kõnealuste teenuste osutamiseks ja/või juhtida nende tööd ning mis antakse välja järgmiselt määratletud üldloana või üksikloana:

— „üldluba“ – luba, mida reguleeritakse „tüüploa“ või üldkohaldatavate õigusaktidega ja mille puhul pole oluline, kas selliseks reguleerimiseks on vajalik registreerimise või teavitamise kord, ning mille puhul asjaomane postiteenuse osutaja ei pea saama siseriikliku reguleeriva asutuse selgesõnalist otsust enne kõnesolevast loast tulenevate õiguste kasutamist;

— „üksikluba“ – luba, mille annab siseriiklik reguleeriv asutus ja millega antakse postiteenuse osutajale eriõigused või millega kohaldatakse sellise ettevõtja tegevuse suhtes lisaks üldloale vajaduse korral erikohustusi, kui postiteenuse osutajal ei ole õigust kasutada asjaomaseid õigusi seni, kuni ta on saanud siseriikliku reguleeriva asutuse otsuse“.

6 Direktiivi artikli 2 punkti 19 kohaselt on „olulised nõuded“ „mittemajanduslikud üldpõhjused, mille tõttu liikmesriik võib olla sunnitud kehtestama postiteenuste osutamise tingimused. Kõnealusteks põhjusteks on postisaladus, võrgu turvalisus ohtlike kaupade veol, õigus- ja haldusnormide ja/või tööturu osapoolte vahelise kollektiivlepinguga ühenduse ja siseriikliku õigusega kooskõlas kehtestatud töötingimuste ja sotsiaalkindlustusskeemide järgimine ning vajaduse korral andmekaitse, keskkonnakaitse ja regionaalplaneerimine. Andmekaitse võib hõlmata isikuandmete kaitset, edastatud või salvestatud teabe konfidentsiaalsust ja eraelu puutumatuse kaitset.“

7 Direktiivi artikli 7 lõiked 3 ja 4 näevad ette:

„3. Kui liikmesriik teeb kindlaks, et universaalteenuse osutamise kohustused, nagu need on sätestatud käesolevas direktiivis, on seotud netokuludega, mis on arvutatud I lisa arvesse võttes, ning kujutavad endast universaalteenuse osutajale või osutajatele ebaõiglast rahalist koormust, võib ta võtta kasutusele:

a) mehhanismi, millega maksta asjaomasele ettevõtjale või asjaomastele ettevõtjatele hüvitist riigi vahenditest, või

b) mehhanismi universaalteenuse osutamise kohustuse netokulu teenuste osutajate ja/või kasutajate vahel jagamiseks.

4. Kui netokulu jagatakse lõike 3 punkti b kohaselt, võib liikmesriik luua hüvitusfondi, mida võib rahastada teenuse osutajate ja/või kasutajate poolt tehtud maksetest ning mida sellel eesmärgil haldab abisaajast või -saajatest sõltumatu organ. Liikmesriigid võivad teenuse osutajatele artikli 9 lõike 2 kohaselt loa andmise tingimuseks seada kohustuse teha kõnealusesse fondi rahaline osamakse või täita universaalteenuse osutamise kohustusi. Sellisel viisil võib rahastada artiklis 3 sätestatud universaalteenuse osutaja või osutajate universaalteenuse osutamise kohustusi.“

8 Direktiivi artikkel 9 sätestab:

„1. Teenuste suhtes, mis jäävad universaalteenuse kohaldamisalast välja, võivad liikmesriigid kasutusele võtta üldload määral, mis on vajalik, et tagada oluliste nõuete täitmine.

2. Teenuste suhtes, mis jäävad universaalteenuse kohaldamisalast välja, võivad liikmesriigid kehtestada loa andmise korra, sealhulgas üksiklubade andmise määral, mis on vajalik, et tagada oluliste nõuete täitmine ja universaalteenuse osutamine.

Lubade andmise korral võidakse:

— seada tingimuseks universaalteenuse osutamise kohustus;

— vajaduse korral ja kui see on õigustatud, kehtestada asjaomaste teenuste kvaliteedi, kättesaadavuse ja osutamisega seotud nõuded;

— vajaduse korral seada tingimuseks artiklis 7 osutatud kulude jagamise mehhanismidesse rahalise osamakse tegemise kohustus, kui universaalteenuse osutamine on seotud netokuludega ning on artikli 4 kohaselt määratud universaalteenuse osutajale või osutajatele ebaõiglaseks koormaks;

— vajaduse korral seada tingimuseks kohustus teha rahalisi osamakseid artiklis 22 osutatud siseriikliku reguleeriva asutuse tegevuskuludesse;

— vajaduse korral seada tingimuseks kohustus järgida siseriiklikes õigusaktides sätestatud töötingimusi.

Esimeses taandes ja artiklis 3 osutatud kohustusi ja nõudeid võib kehtestada üksnes määratud universaalteenuse osutajate suhtes.

Välja arvatud ettevõtjate puhul, kes on artikli 4 kohaselt määratud universaalteenuste osutajateks, ei tohi antud load:

— olla arvuliselt piiratud;

— kehtida universaalteenuse samade elementide ega riigi territooriumi samade osade suhtes, kehtestada samal ajal universaalteenuse osutamise kohustust ja jagamismehhanismi osamaksete tegemise kohustust;

— dubleerida tingimusi, mis kehtivad ettevõtjatele muude siseriiklike õigusaktide kohaselt, mis ei käsitle konkreetset valdkonda;

— kehtestada tehnilisi ega tegutsemistingimusi peale nende, mis on vajalikud käesolevast direktiivist tulenevate kohustuste täitmiseks.

3. Lõigetes 1 ja 2 osutatud kord, kohustused ja nõuded on läbipaistvad, kättesaadavad, mittediskrimineerivad, proportsionaalsed, täpsed ja üheselt mõistetavad, tehakse eelnevalt avalikuks ning põhinevad objektiivsetel kriteeriumidel. Liikmesriigid tagavad, et loa taotlejale põhjendatakse täielikku või osalist keeldumist loa väljaandmisest või loa täielikku või osalist tühistamist, ning nad kehtestavad kaebemenetluse.“

9 Direktiivi 97/67 artikkel 22 sätestab:

„1. Iga liikmesriik määrab postisektoris ühe või mitu riigi reguleerivat asutust, kes on postiettevõtjatest juriidiliselt eraldatud ja oma tegevuses sõltumatud. Liikmesriik, kes säilitab omandi või kontrolli postiteenuste osutajate üle, tagab reguleerivate funktsioonide tõhusa struktuurilise eraldatuse omandi või juhtimisega seotud tegevustest.

Liikmesriigid teatavad komisjonile, millised siseriiklikud reguleerivad asutused nad on määranud täitma käesolevast direktiivist tulenevaid ülesandeid. Nad avaldavad siseriikliku reguleeriva asutuse ülesanded kergesti kättesaadaval kujul, eriti kui need ülesanded on määratud enam kui ühele asutusele. Liikmesriigid tagavad vajaduse korral konsulteerimise ja koostöö ühiste huvidega seotud küsimustes nende asutuste ning konkurentsiseaduse ja tarbijakaitseseaduse rakendamise eest vastutavate asutuste vahel.

2. Siseriiklike reguleerivate asutuste konkreetne ülesanne on tagada käesolevast direktiivist tulenevate kohustuste täitmine, kehtestades eelkõige järelevalve- ja reguleerimismenetlused universaalteenuse osutamise tagamiseks. Neile võidakse panna ka vastutus konkurentsieeskirjade täitmise tagamise eest postisektoris.

Siseriiklikud reguleerivad asutused teevad omavahel tihedat koostööd ja annavad vastastikust abi, et hõlbustada käesoleva direktiivi rakendamist olemasolevates asjakohastes asutustes.

3. Liikmesriigid tagavad, et siseriiklikul tasandil oleksid tõhusad mehhanismid, mille kaudu kasutajad või postiteenuse osutajad, keda siseriikliku reguleeriva asutuse otsus puudutab, saavad esitada kõnealuse otsuse peale kaebuse pooltest sõltumatule kaebusi käsitlevale organile. Kuni sellise kaebuse lahendamiseni kehtib riigi reguleeriva asutuse otsus, kui kaebusi käsitlev organ ei otsusta teisiti.“

Austria õigus

10 Föderaalseaduse, millega asutatakse kommunikatsiooniasutus Austria („KommAustria“) (Bundesgesetz über die Einrichtung einer Kommunikationsbehörde Austria („KommAustria“) (edaspidi „KOG“)) § 34, mis käsitleb Austria reguleeriva asutuse rahastamist, näeb ette:

„(1) Nende kulude katmine, mida [RTR] „telekommunikatsioonisektoriga“ seotud, § 17 lõigetes 2, 4 ja 7 nimetatud ülesannete täitmisel kannab, tagatakse esiteks rahaliste osamaksetega ja teiseks föderaalsetest eelarvevahenditest. Föderaaleelarvest makstav toetus summas 2 miljonit eurot aastas makstakse [RTR]ile välja kahes võrdses osas, vastavalt 30. jaanuaril ja 30. juunil. [RTR] esitab enne järgmise aasta 30. aprilli Austria transpordi-, innovatsiooni- ja tehnoloogiaministrile nii vahendite kasutamise kui ka raamatupidamisarvestuse aruande. [RTR] muude kulude kogusumma, mis kantakse rahaliste osamaksete arvelt, võib olla kuni 6 miljonit eurot aastas. Kõnealused summad vähenevad või suurenevad alates 2007. aastast, vastavalt Austria statistikaameti avaldatud 2005. aasta tarbijahinnaindeksi muutumisele või vastavalt seda asendavale eelneva aasta indeksile.

(2) Rahalisi osamakseid maksab „telekommunikatsioonisektor“. „Telekommunikatsioonisektor“ hõlmab teenuseosutajaid, kellel on 2003. aasta telekommunikatsiooniseaduse (Telekommunikationsgesetz 2003) § 15 kohaselt deklareerimiskohustus, kui tegemist ei ole sidevõrkude pakkumise, ringhäälingu edastamiseks mõeldud sideteenuste ega ringhäälingu lisateenustega (maksekohustuslased).

(3) Rahalised osamaksed määratakse kindlaks ja nõutakse sisse iga maksekohustuslase käibe ja tegevussektori kogukäibe suhte põhjal, kusjuures arvutamisel võetakse aluseks riigis telekommunikatsiooniteenuste osutamisest saadav kogukäive.

[…]

(13) Kui ettevõtja ei täida oma osamakse tasumise kohustust või ei täida seda nõuetekohaselt, teeb Telekom-Control-Kommission ettekirjutuse osamakse tasumiseks. Üleliia makstud summad ja sissenõudmisele kuuluvad summad lõike 12 tähenduses tuvastatakse taotluse alusel otsusega.“

11 KOG § 34a on sõnastatud järgmiselt:

„(1) Nende kulude katmine, mida [RTR] „postisektoriga“ seotud, § 17 lõigetes 3 ja 4 ette nähtud ülesannete täitmisel kannab, tagatakse esiteks rahaliste osamaksetega ja teiseks föderaalsetest eelarvevahenditest. Föderaaleelarvest makstav toetus summas 200 000 eurot aastas makstakse [RTR]ile välja kahes võrdses osas, vastavalt 30. jaanuaril ja 30. juunil. [RTR] esitab enne järgmise aasta 30. aprilli Austria transpordi-, innovatsiooni- ja tehnoloogiaministrile nii vahendite kasutamise kui ka raamatupidamisarvestuse aruande. [RTR] muude kulude kogusumma, mis kantakse rahaliste osamaksete arvelt, võib olla kuni 550 000 eurot aastas. Kõnealused summad vähenevad või suurenevad alates 2012. aastast, vastavalt Austria statistikaameti avaldatud 2005. aasta tarbijahinnaindeksi muutumisele või vastavalt seda asendavale eelneva aasta indeksile.

(2) Rahalisi osamakseid maksab „postisektor“. „Postisektor“ hõlmab postiteenuste osutajaid, kellel on postituruseaduse [(Postmarktgesetz)] § 25 kohaselt deklareerimiskohustus või kellele on antud sama seaduse § 26 alusel kontsessioon.

(3) Analoogia alusel kohaldatakse § 34 lõikeid 3-15 ning nimetus „Telekom-Control-Kommission“ asendatakse nimetusega „Post-Control-Kommission“.“

Põhikohtuasja asjaolud ja eelotsuse küsimused

12 DHL on kullerpostiteenuste sektoris tegutsev ettevõtja. Selle tegevuse käigus tagab ta eelkõige kuni 31,5 kg kaaluvate postisaadetiste, kirjade ja dokumentide kogumise, sorteerimise, veo ja laialikandmise. Lisaks nendele teenustele pakub DHL teatava arvu lisandväärtusega teenuseid, nagu saadetiste jälgimine ja kättetoimetamisaegadest kinnipidamise tagamine.

13 Postisektori järelevalve komisjon nõudis 23. aprilli 2012. aasta otsusega DHLilt ajavahemike 1. juulist kuni 30. septembrini 2011 ning 1. oktoobrist kuni 31. detsembrini 2011 eest RTRile osamakse tasumist.

14 See otsus oli tehtud KOG § 34a lõigete 9 ja 13 alusel, mis näevad ette, et RTR tegevuse rahastamine tagatakse esiteks osamaksetega, mida maksavad liikmesriigi turul tegutsevad postiteenuste osutajad, ja teiseks föderaalsetest eelarvevahenditest.

15 DHL kaebas selle otsuse eelotsusetaotluse esitanud kohtusse.

16 DHL kinnitab oma hagi põhjenduseks, et direktiivi 97/67 artikli 9 lõike 2 teise lõigu neljandast taandest tuleneb, et vaid universaalteenuste hulka kuuluvaid teenuseid osutavaid ettevõtjaid võib kohustada panustama RTRi tegevuskuludesse. Pannes sellise kohustuse nii universaalteenust osutavatele ettevõtjatele kui ka neile ettevõtjatele, kelle osutatavad teenused universaalteenuste hulka ei kuulu, on KOG DHLi sõnul seda sätet eiranud.

17 Neil asjaoludel otsustas Verwaltungsgerichtshof (halduskohus, Austria) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas […] direktiiviga [97/67] ja eeskätt selle artikliga 9 on vastuolus liikmesriigi õigusnormid, mille kohaselt on postiteenuste osutajad olenemata sellest, kas nad osutavad teenuseid, mis kujutavad endast universaalteenust, kohustatud panustama liikmesriigi reguleeriva asutuse tegevuskuludesse?

2. Kui küsimusele vastatakse jaatavalt:

   a) kas rahastamiskohustuse tekkimiseks on piisav, kui asjaomane teenuseosutaja osutab postiteenuseid, mis tuleb liikmesriigi õigusnormide kohaselt kvalifitseerida universaalteenusteks, kuid mis lähevad direktiivis ette nähtud universaalteenuste kohustuslikust miinimumvalikust kaugemale;

   b) kas asjaomase ettevõtja rahalise osamakse suurus tuleb kindlaks määrata samamoodi nagu nimetatud direktiivi artikli 7 lõike 4 kohasesse hüvitusfondi tehtavate rahaliste osamaksete suurus;

   c) kas viidatud direktiivi artikli 7 lõikes 5 sätestatud nõudest järgida diskrimineerimiskeelu ja proportsionaalsuse põhimõtteid ning […] direktiivi [2008/6] põhjenduses 27 osundatud „universaalteenusega vahetatavuse arvestamisest“ tuleneb sellisel juhul, et osamakse suuruse kindlaksmääramisel tuleb maha lahutada ja arvesse võtmata jätta see osa käibest, mille moodustavad lisandväärtusega teenused, seega postiteenused, mida ei saa pidada universaalteenuseks, kuid mis on universaalteenusega seotud?“

Eelotsuse küsimuste analüüs

Esimene küsimus

18 Eelotsusetaotluse esitanud kohus küsib esimeses küsimuses sisuliselt seda, kas direktiivi 97/67 artikli 9 lõike 2 teise lõigu neljandat taanet tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus sellised siseriiklikud õigusnormid, nagu on põhikohtuasjas käsitlusel, mis panevad kõigile postiteenuse osutajatele, sealhulgas nendele, kelle teenused ei kuulu universaalteenuste hulka, kohustuse panustada postisektorit reguleeriva asutuse tegevuse rahastamisse.

19 Kõigepealt tuleb märkida, et liidu õiguse sätte tõlgendamisel tuleb arvestada mitte üksnes selle sõnastust, vaid ka konteksti ning selle õigusaktiga taotletavaid eesmärke, mille osa säte on. Liidu õigusnormi kujunemislugu võib samuti kätkeda endas asjaolusid, mis on selle tõlgendamisel asjakohased (vt kohtuotsus, 2.9.2015, Surmačs, C-127/14, EU:C:2015:522, punkt 28).

20 Sellega seoses tuleb esiteks meenutada, et direktiivi 97/67 artikli 9 lõige 1 lubab liikmesriikidel võtta universaalteenuse kohaldamisalast väljajäävate teenuste suhtes kasutusele üldload ning selle artikli lõike 2 esimene lõik annab liikmesriikidele õiguse kehtestada universaalteenuse kohaldamisalasse jäävate teenuste suhtes lubade andmise korra.

21 Direktiivi artikli 9 lõike 2 teises lõigus on loetletud kohustused, mille võib loa saamiseks panna, kuid ei ole täpsustatud, mis liiki lubadele – kas nendele, mis puudutavad universaalteenuseid või nendele, mis puudutavad kõiki postiteenuseid – see lõik viitab.

22 Kuna direktiivi 97/67 artikli 9 lõike 2 teise lõigu sõnastuses kasutatud mõiste „load“ ei viita sõnaselgelt ei selle artikli lõikes 1 viidatud korrale ega ka selle artikli lõike 2 esimeses lõigus viidatud korrale, siis ei võimalda see sõnastus iseenesest kindlaks teha, kas direktiivi artikli 9 lõike 2 teises lõigus loetletud kohustused puudutavad kõiki postiteenuseid või ainult neid postiteenuseid, mis kuuluvad universaalteenuste hulka.

23 Teiseks tuleneb direktiivi 97/67 artikli 9 lõike 2 teise lõigu ülesehituse analüüsist, et selles sättes ette nähtud kohustusi saab sõltuvalt asjaomasest kohustusest panna kas ainult universaalteenuse või sellena käsitatava teenuse osutajatele või kõigile postiteenuse osutajatele.

24 Direktiivi artikli 9 lõike 2 kolmas lõik näeb sõnaselgelt ette, et artikli 9 lõike 2 teise lõigu esimeses taandes viidatud kohustusi saab panna ainult määratud universaalteenuse osutajatele selle direktiivi artikli 4 tähenduses.

25 Lisaks lubab direktiivi 97/67 artikli 9 lõike 2 teise lõigu kolmas taane liikmesriikidel seada loa andmise tingimuseks kohustuse panustada direktiivi artikli 7 lõikes 4 ette nähtud hüvitusfondi. Sellises sõnastuses ei viita see säte küll sõnaselgelt universaalteenuse osutajatele. Samas tuleneb nimetatud direktiivi artikli 7 lõikest 3, et liikmesriikide pädevus sellise fondi loomisel on seotud nende pädevusega kehtestada universaalteenuste osutamise netokulude ärajagamise süsteem juhuks, kui need kulud on teenuse osutajatele ebaõiglaseks koormaks. Direktiivi 2008/6 põhjendusest 27 – mille kohaselt on postiteenuste osutajatel kohustus universaalteenuse rahastamisse panustada juhtudel, kui on ette nähtud hüvitusfond – tuleneb selgelt, et selleks, et selgitada välja, millistelt ettevõtjatelt nõuda maksete tegemist hüvitusfondi, peaksid liikmesriigid kaaluma, kas selliste ettevõtjate osutatavaid teenuseid võib kasutaja seisukohast pidada universaalteenuse määratluse alla kuuluvateks teenusteks.

26 Teisalt lubab direktiivi 97/67 artikli 9 lõike 2 teise lõigu teine taane liikmesriikidel kehtestada lubade andmise tingimuseks asjaomaste teenuste kvaliteedi, kättesaadavuse ja osutamisega seotud nõuded. Kuna sellest kohustusest puudutatud teenuste kohta puudub täpsustus, siis tuleb rõhutada, et nii nagu märkis kohtujurist oma ettepaneku punktis 42, selgub direktiivi 2008/6 ettevalmistavatest materjalidest, et liidu seadusandja soovis mitte ainult kaotada viimased teatavate universaalteenuse osutaja suhtes veel kehtivad takistused, vaid ka kõik muud postiteenuste osutamisel esinevad takistused. Muude täpsustuste puudumisel ja arvestades kõnealust kohustust näib, et direktiivi 97/67 artikli 9 lõike 2 teise lõigu teises taandes nimetatud kohustuse võib panna kõigile postiteenuste osutajatele.

27 Direktiivi 97/67 artikli 9 lõike 2 teise lõigu viies taane lubab liikmesriikidel seada lubade andmise tingimuseks kohustuse järgida siseriiklikes õigusaktides sätestatud töötingimusi. Kuid nagu Austria valitsus õigesti märgib, ei saa nõustuda selle sätte kitsa tõlgendusega – nagu puudutaks see ainult universaalteenuse osutajaid –, kuna direktiivi artikli 9 lõige 1 seab universaalteenuse hulka mittekuuluvate teenuste osutamiseks üldlubade andmisele tingimuse järgida nimetatud direktiivi artikli 2 punktis 19 viidatud põhinõudeid, mille hulka kuuluvad ka siseriiklikes õigusaktides sätestatud töötingimused.

28 Niisiis tuleneb direktiivi 97/67 artikli 9 lõike 2 teise lõigu ülesehituse analüüsist, et selles sättes kasutatud mõiste „load“ määratleb nii selle artikli lõike 2 esimeses lõigus viidatud lube, kui ka nimetatud artikli lõikes 1 viidatud lube.

29 Mis kolmandaks puutub direktiivi 97/67 artikli 9 lõike 2 teise lõigu neljandas taandes viidatud konkreetsesse kohustusse panustada postisektorit reguleeriva asutuse kulude rahastamisse, mis on ka esimese eelotsuse küsimuse ese, siis tuleb märkida, et siseriiklike postisektorit reguleerivate asutuste tegevus hõlmab kogu postisektorit, mitte ainult universaalteenuste hulka kuuluvaid teenuseid.

30 Direktiivi artikli 22 lõige 1 näeb ette, et liikmesriigid määravad postisektoris ühe või mitu siseriiklikku reguleerivat asutust. Nimetatud artikli lõige 2 sätestab tõesti, et nende asutuste ülesanne on tagada nimetatud direktiivist tulenevate kohustuste täitmine, kehtestades eelkõige järelevalve- ja reguleerimismenetlused universaalteenuse osutamise tagamiseks. Samas näeb see säte veel ette, et neile asutustele võidakse panna ka vastutus konkurentsieeskirjade täitmise tagamise eest kogu postisektoris.

31 Seega, nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 46 rõhutab, tuleb seda arvestades, et liidu seadusandja töötas siseriiklikele reguleerivatele asutustele antud rolli ja ülesanded välja nii, et need hõlmaksid kõiki postisektoris tegutsejaid, tõlgendada direktiivi 97/67 artikli 9 lõike 2 teise lõigu neljandat taanet nii, et kohustuse panustada nende asutuste tegevuse rahastamisse võib panna kõigile postiteenust osutavatele ettevõtjatele.

32 Eeltoodut arvestades tuleb esimesele küsimusele vastata, et direktiivi 97/67 artikli 9 lõike 2 teise lõigu neljandat taanet tuleb tõlgendada nii, et sellega ei ole vastuolus sellised siseriiklikud õigusnormid, nagu on põhikohtuasjas käsitlusel, mis panevad kõigile postiteenuse osutajatele, sealhulgas nendele, kelle teenused ei kuulu universaalteenuste hulka, kohustuse panustada postisektorit reguleeriva asutuse tegevuse rahastamisse.

Teine küsimus

33 Arvestades esimesele küsimusele antud vastust, ei ole teisele küsimusele vaja vastata.

Kohtukulud

34 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (viies koda) otsustab:

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. detsembri 1997. aasta direktiivi 97/67/EÜ ühenduse postiteenuste siseturu arengut ja teenuse kvaliteedi parandamist käsitlevate ühiseeskirjade kohta (muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. veebruari 2008. aasta direktiiviga 2008/6/EÜ) artikli 9 lõike 2 teise lõigu neljandat taanet tuleb tõlgendada nii, et sellega ei ole vastuolus sellised siseriiklikud õigusnormid, nagu on põhikohtuasjas käsitlusel, mis panevad kõigile postiteenuse osutajatele, sealhulgas nendele, kelle teenused ei kuulu universaalteenuste hulka, kohustuse panustada postisektorit reguleeriva asutuse tegevuse rahastamisse.

Allkirjad